

MASFJORDEN KOMMUNE – NY RENOVASJONSFORSKRIFT

OVERSIKT OVER INNKOMNE MERKNADAR

FRAMSTILLING OG VURDERING AV INNKOMNE MERKNADER VED HØYRING

1 INNLEDNING – OVERSIKT MERKNADAR

Forslag til ny felles forskrift om innsamling og handsaming av hushaldningsavfall for deltakarkommunar i NGIR ble lagt ut på høyring i Masfjorden kommune fra 04.02.2021. Høringsfristen var seks uker.

Det innkam merknader fra Kjell Haakedal 01.03.2021. Haakedal opplyste å ha gitt merknader på vegne av en gruppe personer.

Merknadsgiver har fritidsbolig i Solund kommune, og merknadene som ble sendt til Masfjorden kommune var kopi av merknadene som han gav til Solund. I den utstrekning merknadene har relevans for forskrifta som også skal vedtas i Masfjorden, må merknadene vurderes og eventuelt hensyntas.

Av relevans for merknadene som er gitt, er at Haakedal har hatt en pågående klagesak knyttet til sin eiendom i Solund kommune. Flere av merknadene som er tatt opp i merknadsskrivet er forhold som er tatt opp i klagesakene. Dette innebærer at store deler av merknadene retter seg mot forhold som ikke gjelder selve forskriften, men forhold som ligger på siden av denne. Det er også ytterligere forhold som gjelder Solund kommune, og som derfor ikke er relevant for Masfjordens behandling. I det følgende vil forhold som ligger utenfor selve forskriften ikke kommenteres nærmere.

I det følgende vil merknadene presenteres og det vil nærmere redegjøres for betydning av merknadene.

2 VURDERINGER AV INNKOMNE MERKNADER

2.1 Merknader til § 3 – Delegering

- Kjell Haakedal har følgende merknader til forskriftens § 3:
 - Det finnes ikke delegeringsvedtak på at delegering av konkrete oppgaver er delegert til NGIR.
 - Plikt oppgaver i forurensingsloven kan ikke overføres til NGIR.
 - Myndighet til å delegere forskrifter kan ikke delegeres til NGIR.
 - Det må gå klart frem av forskriften hvilke saker NGIR kan treffe enkeltvedtak i og hvilke særlige grunner som foreligger i slike vedtak.

Kommentar fra administrasjonen:

Kommunens delegeringsreglement er ingen forutsetning for at en delegasjon er gyldig. Dersom det er vedtatt å delegere myndighet til noen, vil ikke en slik delegasjon miste sin virkning som følge av at det ikke er nevnt i kommunens delegeringsreglement.

Det må også skilles mellom at NGIR utfører oppgaver som ligger til kommunene etter forurensingsloven og delegering av myndighet (vedtakskompetanse). NGIR utfører i stor grad oppgaver som ligger til kommunene som formelt sett ikke nødvendigvis er utøvelse av myndighet. I alle tilfelle stenger ikke forurensingsloven for at NGIR kan delegeres myndighet til å utføre de oppgaver som kommunene har plikt til å sørge for, med mindre dette fremgår særskilt (hvilket det ikke gjør). Det er heller ikke noe definitivt krav om at delegasjonsvedtaket må si eksplisitt hvilke saker NGIR kan treffe enkeltvedtak i. Forskriften gir en alminnelig hjemmel til å delegere myndighet til NGIR, noe som er anledning til.

Å organisere det kommunale renovasjonstilbudet gjennom et flerkommunalt samarbeid i et interkommunalt selskap, er også blitt en utbredt og vanlig måte å gjøre dette på. Det er ikke noe som tilsier at muligheten for dette er avskåret.

Forurensingsloven gir ikke anledning til å delegere myndighet til at NGIR kan vedta forskrifter, men den foreslåtte forskrift innebærer heller ikke dette.

4.2 Merknader til § 5 – Tvungen renovasjon

- Kjell Haakedal har følgende merknader til forskriftens § 5:
 - Kommunen kan ved forskrift velge at den kommunale innsamlingen bare skal gjelde for tettbebyggd strøk.
 - Det må klart slås fast hvem som skal behandle søknader om fritak.
 - Det er unødvendig å innlemme enerett i forskriften.
 - NGIR kan ikke avgjøre hva som er husholdningsavfall.

Kommentar fra administrasjonen:

Den forskriften som har vært på høring skal gjelde for samtlige deltakerkommuner i NGIR, og skal angi de forhold som gjelder likt i alle kommunene. Forskriften er ikke rettet mot å vurdere særskilte omstendigheter i den enkelte kommune, og dette bør heller ikke inntas i forskriften.

Masfjorden kommune, på samme måte som de øvrige deltakerkommunene i NGIR, har anledning til å gi en egen forskrift som omhandler eventuell avgrensning av hvilke områder renovasjonsordningen skal gjelde for, jf forurensingsloven § 30, 2. ledd. Den nye felles forskriften begrenser ikke Masfjorden kommunes mulighet til å vedta en slik ordning.

Hvem som skal treffe vedtak i tilknytning søknader om fritak/dispensasjon fra renovasjonsordningen/renovasjonsgebyret bør ikke eksplisitt slås fast i forskriften. Dette som følge av at det vil begrense handlingsrommet for kommunene med hensyn til å delegere slik myndighet til NGIR, og eventuelt oppheve delegasjonen slik at kommunen selv treffer slike vedtak. Forskriften er utformet slik at den gir anledning for kommunene til å endre på dette, uten at dette medfører behov for å endre forskriften.

Enerett er inntatt i forskriften for at NGIR sin posisjon skal være klar og forankres tydelig hos samtlige deltakerkommuner. Dersom det på et senere tidspunkt skulle bli slik at et annet renovasjonsselskap skal overta, vil det uansett medføre endringer i forskriften. Kommunene har anledning til å tildele slik enerett som i dette tilfellet.

Når det gjelder hva som er husholdningsavfall, er «husholdningsavfall» definert i Forurensningslovens § 27, og det foreligger sentral forskrift (Avfallsforskriften) som ytterligere detaljerer dette. Tvilstilfeller oppstår imidlertid med jevne mellomrom, og hensikten med denne bestemmelsen er at NGIR som står for all renovasjon i deltakerkommunene, må kunne avgjøre dette i de helt konkrete tilfeller. Det vil ikke være gjennomførbart at kommunene må kobles inn i slike situasjoner. Det er for øvrig klart at kommunen kan overlate dette til NGIR.

Det er for øvrig ikke tvilsomt at kommunene kan delegere oppgaver og myndighet til NGIR.

4.3 Merknader til § 6 – NGIR sine pliktar og ansvar for renovasjonen

- Kjell Haakedal har gitt følgende merknader til forskriftens § 6:
 - «NGIR» må endres til «Renovasjonsselskapet»
 - Retningslinjer og veiledere for forskriftens bestemmelser må utarbeides og vedtas av kommunen.
 - Et interkommunalt selskap kan ikke endre på renovasjonsordningen.
 - Plan for innsamling av husholdningsavfall må sendes på høring.
 - Det må fremgå hvilken reduksjon i gebyr pålegg om bruk av fellesbeholdere mv medfører.

Kommentarer fra administrasjonen:

NGIR har vært felles renovasjonsselskap for en rekke kommuner i flere tiår. Forkortelsen av navnet er godt innarbeidet og kjent blant innbyggerne i de respektive kommunene.

NGIR er heller ikke bare en oppdragstaker etter anbud, men kommunenes eget renovasjonsselskap. Dette innebærer at dersom NGIR på et fremtidig tidspunkt ikke lenger skal forestå renovasjon, vil det uansett medføre behov for endring av forskriften. Det fremstår derfor hensiktsmessig å benytte «NGIR» direkte i forskriften, slik det også er gjort i gjeldende forskrift fra 2000. Dette har ikke i seg selv medført problemer.

Kommunene kan gjennom forskriften gi NGIR anledning til å gi veiledere og retningslinjer. I gjeldende forskrift har ikke NGIR slik hjemmel, og det har vist seg å være en lite hensiktsmessig løsning, da det er NGIR som står nærmest til å redegjøre for de ulike forholdene. Det er sett hen til hva som praktiseres i andre kommuner, og en slik hjemmel til å gi veiledere og retningslinjer er utbredt.

Det er for øvrig klart at kommunen gjennom forskriften kan gi NGIR anledning til å gi veiledere og retningslinjer.

Når det gjelder endring av renovasjonsordningen, er dette noe som NGIR allerede kan gjøre etter gjeldende forskrift. Forskriften viderefører kun eksisterende tilstand på dette punkt. All den tid deltakerkommunene i NGIR har en felles renovasjonsordning, er det heller ikke mulig at den enkelte kommune skal gjøre dette. Poenget med at deltakerkommunene har organisert renovasjonstjenestene gjennom NGIR, er nettopp for at NGIR skal benyttes for å sikre en helhetlig løsning på tvers av kommunene. NGIR er uansett bundet av forurensningsloven og forskriften, og endringer i renovasjonsordningen (praktiske løsninger for innsamling og håndtering) må være i samsvar med lov og forskrift.

Det er lite hensiktsmessig å måtte sende planer for tømning o.l. på høring med jevne mellomrom. Dette er det heller ikke noe krav til. Slike planer og oversikter for tømning/innsamling av avfallet vil selvsagt kunngjøres, men dette er noe som ikke forutsetter høring.

Renovasjonsgebyret og reduksjoner i dette ved endringer i for eksempel beholdervolum, er ikke eksplisitt regulert i forskriften. Kommunene vedtar gebyrsatsene årlig i eget vedtak (forskrift). Å inkludere dette direkte i forskriften som regulerer rammeverket for renovasjonsordningen er lite hensiktsmessig og langt mer ressurskrevende. Deltakerkommunene praktiserer det som er utbredt i Norge, ved at det foreligger en forskrift som regulerer rettigheter og plikter mv, og en årlig oppdatert forskrift som tar for seg renovasjonsgebyret.

4.4 Merknader til § 7 – Generelle pliktar

- Kjell Haakedal har følgende merknader til forskriftens § 7:
 - Avfallsbesitter har ingen plikt til å bruke NGIR sin renovasjonsordning.
 - Abonnenter kan ikke være økonomisk ansvarlig overfor både NGIR og kommunen.
 - Det er ikke opp til NGIR å bestemme sortering av avfall.
 - Det bør være tilstrekkelig å informere om endringer per telefon.

Kommentar fra administrasjonen:

Det som fremgår av forskriftens § 7 er kun videreføring av eksisterende forskrift per i dag.

For ordens skyld påpekes at en abonnent selvsagt ikke blir økonomisk ansvarlig overfor både kommunene og NGIR for det samme forholdet. Bestemmelsene tar imidlertid høyde for at det kan oppstå situasjoner hvor det er enten NGIR eller kommunen som kan fremme et økonomisk krav, og derfor er både NGIR og kommunen nevnt.

Kommunene har adgang til å bestemme at det skal være kildesortering av avfall. Dette blir gjennom forskriften lagt til NGIR.

Kravet til skriftlighet om endringer er av betydning for å sikre at informasjon er riktig og oppdatert, særlig når dette har betydning for hvilken status en eiendom har med hensyn til renovasjonsordningen. Mange vil i praksis henvende seg per telefon, men dette blir da fulgt opp skriftlig.

4.5 Merknader til § 10 – Krav til veg og hentestad

- Kjell Haakedal har følgende merknader til forskriftens § 10:
 - Det er kommunen som skal bestemme hvor henteplassen skal være.

Kommentar fra administrasjonen:

Det er NGIR som er nærmest til å vurdere hva som vil tilfredsstillende nødvendige krav til henteplass i det konkrete tilfellet. Dette vil imidlertid ofte skje i samråd med den aktuelle kommune, som følge av at henteplass kan reise plan- og bygningsrettslige problemstillinger.

4.6 Merknader til § 11 – Avfallsmottak

- Kjell Haakedal har følgende merknader til forskriftens § 11:
 - NGIR kan ikke bestemme at abonnent/kunde plikter å kildesortere.
 - Gjenvinningsstasjonene skal finansieres og driftes av kommunen.
 - Tilbudet for levering av farlig avfall er ikke innenfor lovens ramme, da farlig avfall fra næring og fra eiendommer som er fritatt fra renovasjon ikke kan levere.

Kommentar fra administrasjonen:

Kommunen kan gi NGIR rett til å følge opp kildesortering og bestemme hvordan dette skal gjøres. Dette er også en videreføring av dagens ordning.

Gjenvinningsstasjonene skal driftes av NGIR og finansieres gjennom renovasjonsgebyr (for det som gjelder husholdningsavfall) og inntekter fra mottak av næringsavfall (for det som ikke kan finansieres av renovasjonsgebyret). En viktig årsak til at kommunene i NGIR samarbeider om renovasjon, er at det vil bli mer kostbart om hver enkelt kommune skal måtte drifte alt selv. Dette gjelder også hvor gjenvinningsstasjoner skal være beliggende – noe som også begrenses av andre forhold.

Næringsdrivende har fullt ansvar for å sørge for at avfall blir håndtert forsvarlig, som hovedsakelig innebærer at de benytter ulike mottak. Når det gjelder husholdningseiendommer (bolig/fritid) som er fritatt fra renovasjonsordningen, har disse fullt ansvar for å sørge for en forsvarlig håndtering av avfallet. Disse kan levere avfall ved gjenvinningsstasjoner, men må betale etter vekt (som for næring).

4.7 Merknader til § 12 – Planarbeid

- Kjell Haakedal har følgende merknader til forskriftens § 12:
 - Mener bestemmelsen ikke hører hjemme i forskriften.

Kommentar fra administrasjonen:

Utviklingen innenfor nye renovasjonsløsninger (for eksempel nedgravde løsninger) øker hele tiden. Slik deltakerkommunene i NGIR har innrettet seg over lengre tid med hensyn til renovasjon, er det i hovedsak NGIR kommunene henter råd og uttalelser fra når det gjelder renovasjonstekniske forhold.

Bestemmelsen er viktig å ha med i forskriften, slik at både private forslagsstillere og offentlige myndigheter er kjent med at NGIR har en viktig rolle med hensyn til det renovasjonstekniske.

4.8 Merknader til § 13 – Renovasjonsgebyr

- Kjell Haakedal har følgende merknader til forskriftens § 13:
 - Det er kommunen som skal fastsette avfallsgebyret.
 - Det er kommunen som kan differensiere gebyrene, ikke NGIR.

Kommentar fra administrasjonen:

Forskriften gir uttrykk for at det kun er kommunen selv som kan fastsette renovasjonsgebyret og at det kun er kommunen som kan vedta differensiering av gebyr.

De øvrige forholdene som merknadsgiver har tatt opp, er ikke forhold som skal reguleres i forskriften, men som kommunene eventuelt må vedta knyttet til renovasjonsgebyrene.

4.9 Merknader til § 16 – Dispensasjon

- Kjell Haakedal har gitt følgende merknader til forskriftens § 16:
 - NGIR kan bare gi dispensasjon i saker som gjelder praktisk håndtering av avfallet – det som påvirker gebyret er det kommunen som skal bestemme.
 - NGIR og kommunen må informere abonnenten dersom grunnlaget for dispensasjonen endres.

Kommentar fra administrasjonen:

Bestemmelsen er kun en videreføring av dagens ordning.

Når det gis fritak fra renovasjonsordningen, opphører også gebyrplikten. Når en eiendom er fritatt, har eiendommen ikke rett til å benytte renovasjonsordningen da dette kommer i konflikt med selvkostprinsippet. NGIR kan for øvrig ikke selv treffe vedtak om andre gebyrer enn det som fremgår av kommunenes årlige gebyrvedtak, men kan vurdere og avgjøre om en eiendom er gebyrpliktig eller ikke. NGIR kan derfor ikke oppjustere gebyret på fritt grunnlag, eller innføre andre gebyrer enn det kommunen har fastsatt.

4.10 Merknader til § 17 – Kontroll

- Kjell Haakedal har gitt følgende merknader til forskriftens § 17:
 - NGIR har ikke mandat til kontroll og granskning.

Kommentar fra administrasjonen:

Formålet med bestemmelsen er å gi en klar hjemmel for NGIR til å gjennomføre kontroll og granskning innenfor et avgrenset område. Gjennom dette får dermed NGIR «mandat» til å foreta kontroll og granskning.
